

פברואר 2024

חשיבות ביצוע בדיקות פוריות קרקע מייצגות לקראת עונת גידולי השלחין

ישנם מספר גורמים המשפיעים על תכולת יסודות ההזנה בקרקע ועל רמותיהם. חלקם אינם בשליטתנו, כדוגמת כמות המשקעים ומועדם, אך חלקם כן בשליטתנו, כגון דישון. לתכולת היסודות ולרמותיהם ישנה תרומה מכרעת לאופן הגידול ולקצב התפתחותו, וכן ליבולו.

לקראת גידולי עונת האביב, וכדי להקל בהחלטות לגבי כמויות הדישון, העיתוי שלהן ואופן יישומן, מומלץ לבצע בדיקות קרקע בטרם הזריעה או השתילה. מומלץ לבצע את הדיגום סמוך ככל הניתן לזריעה/השתילה, תוך התחשבות בפרמטרים הבאים: שלבי העיבוד השונים עד לזריעה, משך הזמן עד לקבלת התוצאות וניתוחן, וכן האפשרות לביצוע דישון יסוד במידת הצורך.

על מנת לקבל תוצאות מהימנות, יש להקפיד על ביצוע לקיחת הדגימות באופן הבא:

1- יש להקפיד על מינימום 15 מנטלים לכל חלקה, ללא התייחסות לגודל החלקה. ניתן לקחת מדגם מייצג מחלקה עד 100 דונם, בתנאי שהחלקה אחידה בכרב (הגידול הקודם), בהרכב הקרקע ובטופוגרפיה מישורית.

2- את 15 המנטלים יש לקחת בקווים אלכסוניים בשדה (בצורת X או W).

3- בשדה בו העיבוד הינו בערוגות קבועות - יש לקחת את המנטלים ממרכז הערוגה. בשדה פתוח ללא ערוגות - יש לקחת בצורה אקראית, לפי צורת הדיגום שנבחרה.

4- עומק הדיגום נקבע בהתאם לסוג הבדיקה הנדרשת:

בדיקות זרחן, אשלגן וחנקן – בעומק של 0-30 ס"מ, לחישוב מאזן חנקן בחתך בית השורשים מומלץ לדגום גם בעומק של 30-60 ס"מ, ולבדיקות מליחות עד 60 ס"מ.

5- את המנטלים מכל עומק מערבבים היטב בנפרד, לאחר הערבוב יש לקחת בשקית כמות של כ- 1 ק"ג קרקע לבדיקה למעבדה.

6- על גבי השקית יש לרשום בברור את שם המגדל, הגידול, שם החלקה, גידול קודם, עומק דיגום וסוג הבדיקות הנדרשות.

לקבלת תוצאות בדיקות מייצגות ואמינות יש לקחת את המנטלים אך ורק עם מקדח לפוריות

קרקע, מקדח ספירלי או הולנדי. אין לבצע דיגום עם את חפירה או מעדר.

המלצות הדישון נקבעות בהתאם לערכי סף נדרשים בבדיקות קרקע הנקבעים לפי הגידול, להלן הנחיות כלליות:

זרחן – בגדולי שלחין רמת הזרחן הרצויה בבדיקה לפי שיטת 'אולסן' היא 15-35 ח"מ בהתאם לגידול, הרמה הגבוהה בגידולי שלחין אינטנסיביים עתירי יבול.

פברואר 2024

חשיבות ביצוע בדיקות פוריות קרקע מייצגות לקראת עונת גידולי השלחין

להשלמת מחסור בזרחן:

ביישום הדשן בפיזור מקובל ליישם 2 ק"ג/דונם תחמוצת זרחן עבור כל 1 ppm חסר.
ביישום הדשן בהצנעה בפס בדישון צד מקובל ליישם 1.5 ק"ג/דונם תחמוצת זרחן עבור כל 1 ppm חסר.

ביישום הדשן בהדשיה בטפטף מקובל ליישם 1.2-1 ק"ג/דונם תחמוצת זרחן עבור כל 1 ppm חסר.
אשלגן - ערכי הדלתא F הרצויים בבדיקות קרקע הם לפחות 3700- בקרקעות חרסיתיות כבדות, ו-3200- בקרקעות בינוניות. לדוגמה:

באדמות קלות עד בינוניות במחסור בינוני (בדלתא F 3400-) מנת ההשלמה בדישון בפיזור עומדת על 50 ק"ג/דונם אשלגן כלורי (כ-30 ק"ג/דונם תחמוצת אשלגן), בדישון בפס 40 ק"ג/דונם. באדמות כבדות במחסור בינוני (בדלתא F 3900-), מקובל לבצע השלמה באשלגן כלורי של לפחות 70 ק"ג/דונם, בדישון בפס 55 ק"ג/דונם.

חנקן – סביר להניח כי לאחר עונת הגשמים כמות החנקן מועטה בשכבת הקרקע העליונה. השיקול לדישון חנקן ביסוד הינו בהתאם לגידול ומועד הזריעה/שתילה. כאשר הזריעה ברטוב (כותנה, תירס) ונדרש להשלים חנקן ביסוד, ניתן ליישם בדישון צד בסיכות בכמות של לפחות 4 ק"ג חנקן צרוף לדונם. בגידולים בהם מבוצעת השקיה להנבטה או הרווית שורת הגידול בזריעה/בשתילה, ניתן ליישם את החנקן בהדשייה במנה של 2-4 ק"ג חנקן צרוף לדונם.

על מנת לקבל את ההחלטות לממשק דישון מיטבי, ישנם נתונים נוספים שיש לקחת בחשבון. על חלק מהנתונים ניתן לקבל מידע מקדים, כדוגמת איכות מי ההשקיה כאשר מקורם בקולחים ולבחון את תרומתם למאזן יסודות ההזנה ולבצע מעקב רציף. במהלך העונה ניתן לקבל מידע תוך כדי גידול, כדוגמת בדיקות צמחיות המקובלות על הגידולים השונים במועדן (עלים, פטוטרות, צמח שלם) ובהתאם לתוצאות הבדיקות לבצע שינויים בממשק הדישון.

בבדיקות קרקע יש להקפיד על ביצוע לפי ההנחיות ללקיחת מדגם מייצג. תוצאות מעבדה של מדגם שלא לפי ההנחיות עשויות להטעות בהחלטות לקביעת הדישון המיטבי.

צוות האגרונומים שלנו ישמח לעמוד לרשותכם במתן ייעוץ והכוונה וכן בניית תוצאות המעבדה ובבניית תוכניות דישון מותאמות.

רועי שטיין, אגרונום

054-4361250

rois@deshengat.co.il

פברואר 2024

חשיבות ביצוע בדיקות פוריות קרקע מייצגות לקראת עונת גידולי השלחין

מקורות:

1. בדיקות קרקע לקראת גידולי פלחה: שחר תבור, ניזלטר אוקטובר 2022
2. בדיקות קרקע באביב לקרת עונת הגידול: ירון יוטל

